

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴۰ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شرق

سه‌شنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۴

۱۵ ذی‌القعدة ۱۴۴۶ • ۱۳ می ۲۰۲۵ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۱۰۸ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۰۱ • اذان مغرب ۱۹:۲۱ • اذان صبح فردا ۳:۲۲ • طلوع آفتاب ۵:۰۰

سی‌وشمین نمایشگاه کتاب تهران با شعار «بوخانیم برای ایران» از چهارشنبه (۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۴) در مصلاي امام خميني تهران آغاز و تا ۲۷ اردیبهشت میزبان علاقه‌مندان است.
بیش از دوهزارو ۳۰۰ ناشر برای شرکت در بخش‌های مختلف نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ثبت‌نام کرده‌اند.
عکس: حسن شیروانی، ایرنا

www.sharghdaily.com
apararat:tasvirshargh
Telegram:SharghDaily
youtube:sharghdaily
twitter:sharghdaily
instagram:sharghdaily1

شیوا ارسطویی بردوش زنان راهی خانه آخر شد

تنهایی نویسنده

که قصه‌ها می‌گفت. فرخنده حاجی‌زاده گفت: شیوا خود را نکشته بلکه واژه‌های آینده‌اش را کشته است و حیف که واژه‌هایش نتوانستند به کتابی تبدیل شوند. و تعریف کرد که شیوا ارسطویی به من او گفته بود همیشه تو را بالای قبر دیدیم و او در جواب گفته بود، چه کنم، مرگ‌آیین شده‌ام، و بعد به داغ روزه کیانیان اشاره کرد که هنوز مدتی از مرگ شوک‌آور او نگذشته و گفت مرگ‌آیین‌شدن همین است.

اما تدارک مراسم خاکسپاری شیوا ارسطویی با دشواری‌هایی روبه‌رو بود که تلخی مرگ او و تنهایی نویسندگان را دوچندان کرد. حاجی‌زاده با اشاره به موضوع خاکسپاری نویسندگان در قطعه هنرمندان بهشت زهراي تهران گفت: برای دفن در قطعه‌ای که به نام هنرمندان ثبت شده اجازه نمی‌دهند. اما این قطعه هنرمندان نیست که به نویسندگان تشخص می‌دهد بلکه خاک است که از نام‌ها تشخص می‌گیرد. لی‌لی فرهادپور نیز از تنهایی «شیوا» و تنهایی نویسنده گفت و از دشواری‌هایی که فراهم‌کردن مزار شیوا ارسطویی در قطعه هنرمندان بهشت زهرا داشته و چند روزی آنان را در اداره‌های وابسته و مسئول، از وزارات ارشاد تا شورای شهر و سرانجام خانه سینما سرگردان کرده بود.

فرهادپور با تشکر از محمدمهدی عسکریور، مدیرعامل خانه هنرمندان که خاکسپاری شیوا ارسطویی در قطعه هنرمندان را ممکن کرد، به انتقاد

شرق: «گل را به روی گور تو می‌ریزم/ می‌گیریم/ برمی‌گردیم/ تنها و دست خالی برمی‌گردیم». صبح گرم ۲۲ اردیبهشت‌ماه، شیوا ارسطویی در میان جمعی از اهالی فرهنگ از خانه هنرمندان راهی خانه ابدی‌اش در قطعه هنرمندان بهشت زهرا شد. و اهل قلم و دوستانش به قول براهنی «تنها و دست خالی» برگشتند.

در میان جمعی که در این مراسم از شیوا ارسطویی سخن گفتند، بیش از همه به «تنهایی نویسنده» اشاره کردند و بی‌پناهی‌اش، اما پناه و خانه امنی ارسطویی کلماتش بود که همچنان برخی از آنها در رمان‌هایش همچون «قیون» و «برای بوسه‌ای در بودایست» مجال انتشار نیافتند و در هزارتوی دستگاه ممیزی ماندند. خانه هنرمندان به‌دشواری میزبان مراسم وداع با شیوا ارسطویی شد؛ و این از خالی‌بودن فضا از هرگونه عکس و پوستر و پارچه‌سیاهی به نام و یاد شیوا ارسطویی پیدا بود. آفتاب آمده بود اما شاعر «فردا اگر آفتاب باشد» دیگر نبود. در تابوت بود و روی دست زنانی که برای وداع با او آمده بودند، به سمت ابدیت رفت. ارسطویی سوده بود: «فردا اگر آفتاب باشد/ به تو خواهیم گفت پای پله‌های این باستان طولانی به چه می‌اندیشم…»، امروز آفتاب بود، اما شاعر دیگر نبود تا بگوید به چه می‌اندیشد. «فردا اگر آفتاب باشد/ ابرها عواطفشان / قصه امروز را خواهند گفت…»، «آفتاب» ارسطویی اما برنیامد و این ابرهای دل اهل فرهنگ بود

زنان

مشکلات در تغییر ساعت

لجبازی مجلس با دولت باعث سختی شرایط مردم شده است. اگر مجلس می‌پذیرفت با عقب‌کشیدن ساعت رسمی موافقت کند، شاید شرایط برای همه شکل بهتری داشت. از این هفته، ادارات از ساعت شش بازگشایی شد، بعد بانک‌ها از ساعت ۶:۳۰ فعالیتشان را آغاز کردند. اعلام شد که کارمندان به صورت شناور می‌توانند سر کار حاضر شوند و در اواخر ساعت کاری دیروز بود که اعلام شد مدارس نیز از ساعت شش فعالیت خود را آغاز خواهند کرد و امتحانات نیز در ساعت‌های اعلام‌شده برگزار خواهد شد. می‌توان امیدوار بود که این تغییر ساعت شاید بتواند کمکی به بهبود شرایط خانواده‌ها در روزهای پایانی سال تحصیلی کند. اما این شرایط سختی‌های زیادی به همراه خواهد داشت، به‌خصوص برای زنان کارمند و مادران شاغلی که نمی‌دانند برای هماهنگی ساعت کاری خود با ساعات کاری مهدهای کودک فرزند خود چه کنند.

مادر «نوید» که فرزندش به‌تازگی سه‌ساله شده و کارمند بانک است، می‌گوید: هفته پیش اعلام شد از ۲۰ اردیبهشت ساعت‌های کاری از شش صبح است. سال گذشته نیز با این مصوبه، بچه‌ام را به محل کار می‌بردم و تا زمان بازشدن درهای کودکانستان فرزندم را در محل کارم می‌خواباندم تا راس ساعت حاضر باشیم. باید زمانی که این مصوبه اعلام می‌شود، همه شرایط سنجیده شود؛ چراکه علی‌رغم تغییر ساعات کاری، ساعت‌های بسیاری از مهدها تغییر نمی‌کند و حاضر نیستند از شش صبح درهای مهدکودک را باز کنند و فرزندان را تحویل بگیرند.

مادر «امیرمحمد» شش‌ساله نیز که کارمند شهرداری است و ساعت کاری‌اش تغییر کرده اما ساعت فعالیت کودکانستان فرزندش تغییر نکرده، می‌گوید: خودم و همسرم بلاتکلیف شده‌ایم. همسرم فرزند را به مهد می‌برد و سپس سر کارش می‌رود اما زمان پایان کار مهدکودک هنوز ساعات کاری ما تمام نشده و عملا یک روز در میان باید خودم یا همسرم مرخصی بگیریم، زیرا بعد ساعت ۱۳ کسی در مهد مسئولیت فرزند ما را تقبل نمی‌کند.

مادر «زهرا فاطمه» که در بانک مشغول است، می‌گوید از همسرش جدا شده و مسیر منزل و محل کارش دور است اما باید ساعت شش صبح فرزندش را به بانک ببرد و زمانی که مهد باز شد، از محل کار که اوج ساعت کاری است، مرخصی بگیرد و بچه را تحویل مهد داده و سپس دوباره به محل کار برگردد. به گزارش ایسنا، موارد مطرح‌شده نمونه‌ای از مشکلاتی است که با تغییر ساعات کاری و عدم همراهی مهدهای کودک برای والدین ایجاد شده است.

شبکه‌خوانی

همه برای نام خلیج فارس

واکنش کاربران ایران به اضافه‌شدن نام خلیج عربی به نقشه گوگل‌مپ ادامه دارد. ایران پس از جست‌وجوی خلیج فارس در گوگل‌مپ نتایج تلخی به دست آورد و همین سبب شده بسیاری به اعتراض‌های گروهی دست بزنند. هرچند در این میان اتحاد ایرانی‌ها بار دیگر نمایان شده است و فارغ از هر علاقه‌مندی این همفکری شکل گرفته است. در این چند روز کاربران ایرانی با هر راهی که می‌دانسته‌اند وارد عمل شده‌اند. آنان با راه‌اندازی کارزاری مجازی در فروشگاه‌های گوگل‌پلی و اپ‌استور، به این تغییر نام اعتراض کرده‌اند. هدف اصلی این کارزار در گام اول کاهش رتبه برنامه‌های مختلف گوگل است.

واکنش در شبکه‌های اجتماعی

آن‌طور که محمدرهبری، تحلیلگر، بررسی کرده است، انتشار خبری در بامداد روز ۱۷ اردیبهشت مبنی بر تصمیم دونالد ترامپ برای تغییر نام خلیج فارس، اعتراض گسترده‌ای را در میان مردم ایران و کاربران شبکه‌های اجتماعی به دنبال داشت؛ به نحوی که در روزهای ۱۷ و ۱۸ اردیبهشت، در توئیتر (ایکس) فارسی بیش از ۴۸۰ هزار توییت و ری‌توییت با ۳.۵ میلیون لایک و ۵۵ میلیون بازدید در اعتراض به این موضوع منتشر شد. این اعداد در سایر پلتفرم‌ها و شبکه‌های اجتماعی نیز قابل توجه بود؛ مطالب منتشرشده در تلگرام در این دو روز بیش از ۱۱۰ میلیون بازدید دریافت کرد و در اینستاگرام نیز مطالب منتشرشده در صفحات پابلیک حداقل ۱۵۰ میلیون بازدید و ۲۸ میلیون لایک دریافت کرد؛ اعدادی که بیانگر واکنش اعتراضی و گسترده مردم، با هر گرایش، به این خبر بود.

شبکه بازنشرهای توییت‌های منتشرشده دراین‌باره به‌خوبی همین واقعیت را نشان می‌دهد که این اعتراض از سمت همه گرایش‌های سیاسی شنیده شده است؛ از سلطنت‌طلبان تا اصولگرایان. مجموع این داده‌ها نشان می‌دهد علی‌رغم تفاوت در ادبیات و شبکه حامیان هر یک از گرایش‌های سیاسی، در مجموع همه گروه‌های سیاسی فعال در توئیتر (ایکس) نسبت به احتمال تغییر نام خلیج فارس اعتراض کرده‌اند؛ امری که در توئیتر کم‌سابقه است و کمتر پیش می‌آید که همه جریان‌ات یک حرف واحد بزنند. همین موضوع باعث شده فضای توئیتر از حالت قطبی در این موضوع خارج شود.

ادعای دروغ

در واکنش به اعتراضات، کریس ترنر، معاون امور دولتی گوگل، اعلام کرد: «سیاست‌گذاری ما در زمینه نام‌گذاری‌ها، براساس داده‌های جغرافیایی کشورهای مختلف تنظیم می‌شود و رویکرد ما بی‌طرفانه و منسجم است.» اما منتقدان این ادعا را غیرواقعی و تناقض‌آمیز می‌دانند؛ چراکه حذف نامی با قدمت تاریخی و ثبت‌شده در اسناد رسمی بین‌المللی، نه‌تنها بی‌طرفانه نیست، بلکه تسلیم در برابر فشارهای سیاسی و قوم‌گرایانه به شمار می‌آید.

نابزه شکایت رسمی

این اقدام بار دیگر حساسیت تاریخی و ملی ایرانیان را نسبت به نام خلیج فارس برانگیخته است؛ نامی که در هزاران سند تاریخی، جغرافیایی و رسمی بین‌المللی به ثبت رسیده و همواره به‌عنوان یکی از نمادهای هویت تاریخی ایران شناخته می‌شود. هرچند کارشناس حوزه دیپلماسی دیجیتال و مطالعات بین‌الملل درخواست ورود رسمی دولت و نهادهای فرهنگی و حقوقی کشور را برای شکایت از گوگل مطرح کرده‌اند و ضروری است وزارت امور خارجه، کمیسیون فرهنگی مجلس، مرکز ملی فضای مجازی و سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با اسناد به قطع‌نامه‌های سازمان ملل و اطلس‌های معتبر جهانی، این تحریف را از طریق مجاری رسمی پیگیری کنند.

و حریم خصوصی برخوردار باشند. بدون تردید در ارسال پیامک‌های موسوم به تذکر حجاب، حریم خصوصی شهروندان و امنیت سایبری و حفاظت از داده‌های شخصی ایشان نقض شده است. نادیده انگاشتن چنین الزاماتی نتیجه باورنداشتن به قاعده حکومت قانون است که به اتحای مختلف از سوی برخی جریان‌ها نقض می‌شود؛ و این در حالی است که مستند به مفاد منشور سازوکار اجرا و نظارت بر حسن اجرای حقوق شهروندی که از طرف رئیس‌جمهور تعریف شده، ایشان برای نظارت، هماهنگی و پیگیری اجرای مناسب تعهدات دولت در این منشور باید دستیار ویژه‌ای را تعیین کند و ارائه پیشنهاد برنامه و خط‌مشی مربوط به اجرای کامل منشور حقوق شهروندی ازجمله مسئولیت‌های دستیار ویژه است و دستگاه‌های اجرایی تابع قوه مجریه موظف‌اند با هماهنگی دستیار ویژه در حدود صلاحیت‌های قانونی خود، با جلب مشارکت مردم، تشکّل‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد و بخش

خصوصی، ضمن جمع‌بندی و مدون‌سازی حقوق و آزادی‌های مندرج در قانون اساسی و قوانین عادی، در حوزه مسئولیت‌ها و اختیارات خود و شناسایی موارد نقض حقوق شهروندی، تدابیر و اقدامات قانونی لازم را برای تحقق این حقوق به‌ویژه از طریق تدوین و اجرای برنامه اصلاح و توسعه نظام حقوقی، آموزش، اطلاع‌رسانی و ظرفیت‌سازی و تقویت مفاهیم، گفت‌وگو و تعامل در حوزه عمومی انجام داده، برنامه اصلاح و توسعه نظام حقوقی مربوط به خود را در مدت شش ماه از انتشار این منشور تهیه و در اختیار دستیار ویژه ریاست‌جمهوری قرار دهند و هر سال گزارش ادواری پیش‌رفت‌ها، چالش‌ها، موانع و راه‌حل‌های پیشنهادی برای ارتقا و اجرای حقوق شهروندی را در حوزه مسئولیت خود ارائه و از طریق اصلاحات نهادی و ساختاری، برای تحقق حقوق شهروندی مندرج در این منشور اقدام کنند و در نهایت رئیس‌جمهور باید هر ساله گزارش پیش‌رفت‌ها و راهکارهایی را که خارج از حدود اختیارات حقوق شهروندی را به ملت ارائه دهد و در صورت نیاز، منشور را روزآمد کند. پیرو چنین امری لازم است رئیس‌جمهور محترم به مسئله ارسال پیامک‌های یادشده ورود کرده، نهاد و ارگان‌هایی را که خارج از حدود اختیارات قانونی خویش با نادیده‌انگاشتن قانون موجبات نقض حریم خصوصی شهروندان را فراهم آورده‌اند، به پیشگاه ملت معرفی کرده و دستگاه‌های قضائی و نظارتی، مسببان چنین امری را تحت تعقیب قرار دهند.

حقوق خوانی

محمدهادی جعفرپور

وکیل دادگستری

حاکمه، تابع مقررات و قوانینی است که پس از طی تشریفات تصریح‌شده در قانون اساسی در پارلمان به شکل قانون درآمده، بنابراین هیچ‌ک از مقامات و مراجع قانونی خارج از چارچوب مقررات، صلاحیت و اختیار حکمرانی یا اعمال تکلیفی بر شهروندان نداشته و عدول از این اصل بدیهی حسب مورد، واجد وصف مجرمانه است. بنا بر همین قاعده بدیهی، شخص یا اشخاصی که بدون توجه به باید‌ها و نباید‌های قانونی رفتار می‌کنند، مستوجب کیفر هستند. قانون اساسی و دیگر قوانین عادی در تعریف حقوق شهروندی و احترام به اصل آزادی و کرامت انسانی، الزاماتی را انشا می‌کنند که همه ارکان مکلف به تبعیت از این قواعد هستند. بند «ب» منشور حقوق شهروندی ذیل عنوان حق حریم خصوصی به ضرورت احترام به حریم خصوصی شهروندان تأکید دارد. ماده ۳۶ این منشور مقرر می‌کند: حق هر شهروند است که حریم خصوصی او محترم شناخته شود. ماده ۳۷ تفتیش، گسردآوری، پردازش، به‌کارگیری و افشای نامه‌ها اعم از الکترونیکی و غیرالکترونیکی، اطلاعات و داده‌های شخصی و نیز دیگر مراسلات پستی و ارتباطات از راه دور نظیر ارتباطات تلفنی، نامبر، بی‌سیم و ارتباطات اینترنتی خصوصی و مانند اینها را ممنوع می‌داند و در تکمیل این الزامات، ماده ۳۹ مقرر می‌کند: حق شهروندان است که از اطلاعات شخصی آنها که نزد دستگاه‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی است، حفاظت و حراست شود. در اختیار قراردادن و افشای اطلاعات شخصی افراد ممنوع است و در صورت لزوم به درخواست نهادهای قضائی و اداری صالح منحصر در اختیار آنها قرار می‌گیرد. هیچ مقام و مسئولی حق ندارد بدون مجوز صریح قانونی، اطلاعات شخصی افراد را در اختیار دیگری قرار داده یا آنها را افشا کند. عطف به چنین مقرراتی، اولین پرسش قابل طرح آن است که مرجع ارسال‌کننده پیامک‌های موسوم به تذکر حجاب بنا بر کدام مجوز قانونی، به اطلاعات سجلی و شماره تماس شهروندان دسترسی یافته، به‌ویژه اینکه به موجب ماده ۳۵ حق شهروندان است که از امنیت سایبری و فناوری‌های ارتباطی و اطلاع‌رسانی، حفاظت از داده‌های شخصی

مفتخریم به دوستی و دیدار شما

انتشارات «کتاب شرق» میزبان شماست
در نمایشگاه کتاب تهران

راهروی ۱۸ غرفه ۲۰

